

Тема 4.1.

Загальні положення досудового розслідування. Слідчі (розшукові) дії.

Досудове розслідування – стадія кримінального провадження

Початок досудового розслідування – з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Закінчення досудового розслідування:

закриття кримінального провадження;

направлення до суду обвинувального акта;

направлення до суду клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;

направлення до суду клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Форми досудового розслідування

ДОСУДОВЕ
РОЗСЛІДУВАННЯ

```
graph TD; A[ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ] --> B[ДІЗНАННЯ]; A --> C[ДОСУДОВЕ СЛІДСТВО];
```

ДІЗНАННЯ

ДОСУДОВЕ
СЛІДСТВО

Дізнання

Форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування **кримінальних проступків**. Дізнання повинно бути закінчено протягом **одного місяця** з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку. *Максимальний строк – не більше двох місяців* з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку.

Глава 25 КПК України регламентує особливості досудового розслідування кримінальних проступків (дізнання як спрощена форма досудового розслідування).

Досудове слідство

Форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування **злочинів**. Досудове слідство повинно бути закінчено протягом **двох місяців** з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину. *Максимальний строк* – **шість місяців** із дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину невеликої або середньої тяжкості; **дванадцять місяців** із дня повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Підслідність

розмежування повноважень по розслідуванні кримінальних правопорушень між уповноваженими на здійснення досудового розслідування суб'єктами (визначення того, хто буде здійснювати досудове розслідування кримінального провадження).

Слідчі (розшукові) дії – є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні.

Підставами для проведення слідчої (розшукової) дії є наявність достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення її мети.

Види слідчих (розшукових) дій

Експертиза

Освідчування
особи

Екстумація
трупа

Слідчий
експеримент

Огляд

ОБШУК

Пред'явлення
для
впізнання

ЛИПОЇ

Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій

- вжиття належних заходів для забезпечення присутності під час проведення слідчої (розшукової) дії осіб, чиї права та законні інтереси можуть бути обмежені або порушені;
- роз'яснення прав і обов'язків особам, які беруть участь у слідчій (розшуковій) дії;
- слідча (розшукова) дія, що здійснюється за клопотанням сторони захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, проводиться за участю особи, яка її ініціювала, та (або) її захисника чи представника;
- слідчі (розшукові) дії не можуть проводитися після закінчення строків досудового розслідування, крім випадків, передбачених у КПК.

Увага!

Проведення слідчих (розшукових) дій у нічний час (з 22 до 6 години) не допускається, за винятком невідкладних випадків, коли затримка в їх проведенні може призвести до втрати слідів кримінального правопорушення чи втечі підозрюваного.

Важливо для практичної діяльності!

Слідчий, прокурор зобов'язаний запросити не менше двох незаінтересованих осіб (понятих) для пред'явлення особи, трупа чи речі для впізнання, огляду трупа, в тому числі пов'язаного з ексгумацією, слідчого експерименту, освідчування особи. Винятками є випадки застосування безперервного відеозапису ходу проведення відповідної слідчої (розшукової) дії. Поняті можуть бути запрошені для участі в інших процесуальних діях, якщо слідчий, прокурор вважатиме це за доцільне.

Увага!

Обшук або огляд житла чи іншого володіння особи, обшук особи здійснюються з обов'язковою участю не менше двох понятих незалежно від застосування технічних засобів фіксування відповідної слідчої (розшукової) дії.

Всі види огляду, окрім огляду місця події, проводяться після внесення відомостей в ЄРДР.

Огляд трупа слідчим, прокурором проводиться за обов'язкової участі судово-медичного експерта або лікаря, якщо вчасно неможливо залучити судово-медичного експерта.

Увага!

Ексгумація трупа здійснюється за постановою прокурора. Виконання постанови покладається на службових осіб органів місцевого самоврядування.

Освідчування проводиться після внесення відомостей в ЄРДР. Освідчують лише живих осіб, а щодо трупів проводять огляд.

Допит є однією з вербальних слідчих (розшукових) дій, що направлена на отримання інформації з особистісних джерел.

Допит не може продовжуватися без перерви понад дві години, а в цілому - понад вісім годин на день.

Слідчий, прокурор має право провести одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб для з'ясування причин розбіжностей у їхніх показаннях.

Особливості допиту неповнолітньої

особи

Допит малолітньої або неповнолітньої особи проводиться у присутності **законного представника, педагога або психолога**, а за необхідності – **лікаря**. До початку допиту цим присутнім особам роз'яснюється їхній обов'язок бути присутніми при допиті, а також право заперечувати проти запитань та ставити запитання.

Допит малолітньої або неповнолітньої особи не може продовжуватися без перерви понад **одну годину**, а загалом – понад **дві години** на день.

Допит осіб, впізнання осіб чи речей під час досудового розслідування можуть бути проведені у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення (дистанційне досудове розслідування) у випадках:

- неможливості безпосередньої участі певних осіб у досудовому провадженні за станом здоров'я або з інших поважних причин;
- необхідності забезпечення безпеки осіб;
- проведення допиту малолітнього або неповнолітнього свідка, потерпілого;
- необхідності вжиття таких заходів для забезпечення оперативності досудового розслідування;
- наявності інших підстав, визначених слідчим, прокурором, слідчим суддею достатніми.